

De Poemp

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT HEEMKRING DAVIDSFONDS NIJLEN

NUMMER 100 □ 01-02-03/2019 □ P309458 □ AK 2560 NIJLEN1

Een blik terug, een blik vooruit...

Honderd Poempen lang trouw aan de beloften van de start

Lieve lezeres en beste lezer,

Voor mij liggen 99 Poempen. Een hele prestatie moet ik met fierheid vaststellen. De Poemp dankt haar bestaan aan een ploeg trouwe medewerkers en een groep van zo'n tweeduizend lezers (*). Verder in dit nummer schrijft Rik Claes hierover een interessante historiek.

In de eerste nummers stippelden wij kortaat ons programma uit:

- Een blik terug, een blik vooruit. De "goeie oude tijd" had inderdaad kenmerken die wij moesten bewaren voor het nageslacht. Vanzelfsprekende solidariteit bijvoorbeeld.

- Tegelijkertijd moeten wij vaststellen hoe oorlogen onze mensen in diepe ellende onderdompelden en hoe ook vandaag die gesel op verschillende plaatsen in de wereld woedt. Solidariteit kan hier mee naar een oplossing leiden.

- Meewerken aan bezielende herbronning. Respect hierbij voor onze Vlaamse taal en cultuur.

In 1982 wenste Norbert D'hulst, secretaris-generaal van het Davidsfonds, ons als volgt geluk: *Op mijn werktafel ligt nummer 4 van "De Poemp". Ongelofelijk, zo'n uitgave in Nijlen, en dan nog in zo'n oplage! (1000 exemplaren, toen al - nvdr) Uw tijdschrift is opvallend fijn verzorgd: knappe vormgeving, aangepaste illustratie. Een voorbeeld voor heel wat andere publicaties. Namens het Davidsfonds-Nationaal wens ik u hiermee van harte proficiat. Dit volk, onze mensen worden door uw inzet echt omhooggetild in de beste Davidsfonds-traditie. Hou vol!*

En wij hebben volgehouden! Als wij kriskras door ons tijdschrift dwalen, stellen wij met voldoening vast dat wij trouw zijn gebleven aan de startbeloften van 1981. Dat is een mooi besluit voor deze honderdste Poemp. Wat morgen ons brengen zal? Daarover zullen wij het met u, lezer, graag een volgende keer hebben. Ondertussen veel leesgenot met dit nummer! Namens de redactieploeg :

Walter Caethoven

(* *Als wij per abonnee gemiddeld twee lezers mogen tellen, dan heeft De Poemp momenteel tweeduizend lezers.*

Speciaal voor deze 100ste Poemp maakte onze illustrator Marc Verreydt de fraaie aquarel.

Onze dorpsgezichten

De Grote Nete aan Het Schipke op het knooppunt Bevel, Herenthout, Itegem.
Dit dromerige plaatje werd in juli 2016 genomen door wijlen Jeannine Thys.

In memoriam Jeannine Thys

Op maandag 8 april 2019 is Jeannine Thys, zuster van ons bestuurslid Jos, zachtjes van ons heengegaan na een langdurige, moedig gedragen ziekte. Jeannine, geboren te Nijlen op 28 februari 1945, werd na het overlijden van haar moeder zowat de moeder van het warme nest Thijs in de Kapellebaan. Voorbeeldig hoe vader en broers samenleefden met Jeannine, het zonnetje en de leidster in huis!

Ook bij de start van onze heemkring was Jeannine erbij. Zij werd een talentvolle fotografe van Folerma, op wie De Poemp steeds voor advies en foto's kon rekenen. Nu is zij er helaas niet meer. "Ge moet niet om mij treuren," vertrouwde zij familie-

leden en vrienden onlangs nog toe, "vooruit is de weg!"

Lieve Jeannine, bedankt voor die vriendschap en aanmoediging. De mensen van De Poemp zullen u nooit vergeten!

Namens de redactieploeg

Walter Caethoven

Grootvader Jef Vercammen in de Grote Oorlog

In Poemp 99 brachten wij het eerste deel over de stamboom van "Grootvader Jef Vercammen, vuurkruiser van de Eerste Wereldoorlog". Dit voorbeeldige familiedocument werd samengesteld door Wilfried Cornelis en tot een goed geïllustreerde brochure uitgewerkt door Karl Lambreghts. Dit samenvattend vervolg en slot vertellen hoe grootvader Jef Vercammen (1894 – 1968) de ellende en gruwel van WO1 overleefde.

Duitsland valt België binnen

Op 4 augustus 1914 om half acht 's morgens valt Duitsland België binnen bij Gemmenich. Het gezin Vercammen-Vingerhoets bestaat dan uit vader Frans, 51 jaar, moeder Wiske, 42 jaar, zonen Gommaar (27), Jef (20), Pol (17), Fonske (10) en dochter Maria (23). Zoon Ward (31) was al getrouwd met Amelie Fierens en woonde niet meer thuis.

Jef is in maart 1914 twintig jaar geworden en hij moet zich op maandag 21 september 1914 melden in Hemiksem bij het opleidingscentrum van de derde legerdivisie. Laurent Jozef Vercammen wordt soldaat stamnummer 61477. Samen met hem worden nog 20.000 andere jonge mannen opgeroepen. Acht onder hen zijn 'de schachten van Kessel' (foto). Jef staande in het midden, links vooraan herkende lezer Hubert Sels zijn grootvader Fons Stordeur, alias "Fons Bas".

De rekruten worden de eerste dagen ingezet om loopgrachten om de vesting Antwerpen te graven. Maar de Duitsers gaan door België als boter en bezetten heel het land uitgezonderd een strook aan de kust.

Op 3 oktober 1914 wordt Jef met duizenden anderen op de trein gezet richting Franse grens.

De Franse regering is het ermee eens dat het Belgische leger in Nor-

Jef Vercammen, pasfoto.

mandië en Bretagne opleidingscentra opricht. De groep van Jef wordt naar Honfleur gestuurd, een stadje aan de monding van de Seine tegenover Le Havre. Ze vinden een onderkomen in niet-waterdichte tenten, aanvankelijk zonder bedden. De Fransen leveren

uniformen uit oude stocks van hun leger. Het Belgische leger wordt een bont allegaartje. Naarmate de Belgische ateliers in Le Havre operationeel worden, krijgen de soldaten een nieuw uniform en worden ze klaargestoomd voor het front.

Opleiding tot mitrailleur

Jef zit in het opleidingskamp in Honfleur, wanneer daar verteld wordt hoe de IJzervlakte op 29 oktober 1914 onder water gezet werd. Ondertussen wordt hij verder opgeleid in het 5de linieregiment om naar het front te trekken. De eerste zeven maanden komt hij vooral 'achter het front' terecht.

In zijn eerste oorlogswinter wordt hij 25 dagen naar het front gestuurd 'ter kennismaking'.

Op 16 mei 1915 wordt Jef Vercammen gestraft door de commandant van zijn compagnie tot 8 dagen politiekamer 'malgré toutes les recommandations avoir expédier des lettres en Belgique par la Hollande par l'intermédiaire de civils'. (Een in het Frans gestelde veroordeling van Vlaming Jef onder het

beruchte motto: “Pour les Flamands la même chose!” ofte voor de Vlamingen hetzelfde! – nota redactie). Hij had dus blijkbaar al enkele verwittigingen gehad, omdat hij meehielp brieven van het front te verzenden naar België via Nederland.

In het cachot is hij eigenlijk beter af dan aan het front en hoeft hij geen karweien te doen.

Een maand later krijgt Jef een opleiding van 14 dagen om met een mitraillette om te gaan.

Op 27 juni 1915 wordt hij ingedeeld bij de 1ste compagnie mitrailleurs van de 3de legerdivisie. Op 1 augustus gaat hij over naar het 11de linieregiment.

Achter de IJzer

Stefan Hertmans beschrijft in ‘Oorlog en terpentijn’ hoe het daar is:

Wat ons hier achter de IJzer nog overblijft, is niet veel meer dan een streep grond die amper te verdedigen valt, wat nat gezeikte loopgraven rond platgeschoten dorpen, kapotgebombardeerde wegen waarover geen voertuig meer kan rijden, een krakende, door onszelf moeizaam meegesjouwde paardenkar bepakt met kisten vochtige munitie die voortdurend in de gracht dreigt te kieperen, zodat we, waarschuwend kreten onderdrukkend, wroeten als gekken voor elke tien meter vooruitgang, de grommende officieren in de met planken afgezette grotere putten, waar elke dag weer de piotten water moeten hozen en de steeds weer beslijkte officierslaarzen moeten poetsen; het eeuwige gebukt lopen in de loopgraven, stinkend en smerig, met onze uniformen vol luizen, ons kontgat brandend van huidirritatie, omdat er geen zuiver water voorhanden is om ons te wassen na elke aanval van diarree, met buikkrampen over de zware klonten aarde kruipend als trollen in een gruwelsprookje, de schuine avondzon die over de

lege vlakke strijkt, fijt in opengereten vingers die aan prikkeldraad blijven haken, de opschrikkende herinnering aan een ander onwaarschijnlijk leven.

Dodengang

Jef overwintert in 1916-1917 zijn tweede jaar in de loopgraven.

Hij vecht in 1917 ook in de dodengang op de IJzerdijk. Die verbindt de stukken loopgraven die recht op de rivier uitkomen. Hij is 1,8 meter diep. Beide partijen zijn slechts een tiental meter van mekaar gescheiden door water. Belgische soldaten kunnen echter van verschillende kanten beschoten worden door de Duitsers. Eind 1914 was het IJzerfront ten gevolge van de onderwaterzetting tot stilstand gekomen. Een routine installeert zich: achtereenvolgens frontdienst, piket, demi-repos of reserve, rust achter het front en één keer per jaar grote rust (echt verlof). Bij piket moet men direct klaar zijn om weer naar de eerste lijn te trekken. Demi-repos betekent werken in de achtergelegen reservestellingen. De gewone soldaat, zoals Jef, zat 15 % van zijn tijd aan het front, 10 % op piket, 30 % in demi-repos en 20 % in rust. De overige 25 % is hij in grote rust, training, hospitalisatie enz.

Een dag aan het front.

Bij zonsopgang moet iedereen zijn vaste positie in de loopgraaf innemen. Er wordt over en weer gescho-

ten, en dat kan enkele uren duren.

Dan is er tijd voor eten, persoonlijke verzorging en onderhoud van de wapens. In rustige sectoren gebeurt het vaak dat de tegenstanders elkaar daarbij onofficieel met rust laten.

Na de inspectie werken de soldaten aan de loopgraven en proberen ze tussendoor wat te eten, te slapen en te ontspannen.

Bij het vallen van de avond neemt iedereen zijn positie weer in om een eventuele aanval af te slaan.

Bij duisternis begint het drukste deel van de dag: materiaal, munitie en bevoorradingsaanbrengen. Dan worden ook wachtposten uitgezet, wordt prikkeldraad voor de eigen loopgrachten aangebracht en worden patrouilles ter verkenning uitgestuurd naar vijandelijk gebied.

Het Belgische leger bestaat dan uit 170.000 militairen. Elke dag die tienduizenden aan het front eten geven is een grote uitdaging. In de dorpen achter het front komen grote depots met bakkerijen en slachterijen tot stand. Overal worden veldkeukens opgezet. Het eten komt meestal koud aan in de loopgraven.

Eén van de grootste problemen aan het front is de hygiëne. Overal liggen grote hoeveelheden afval en er zijn onvoldoende latrines en mogelijkheden om zich te wassen.

Streng inspectie van geweren, munitie en voedingsmiddelen.

Acht oktober 1918, de slag om de Leie, de laatste veldslag voor soldaat Vercammen.

Doden zijn vaak in de omgeving van de stellingen begraven en kadavers van dieren blijven veel te lang liggen. Door de verspreiding van gas en het voortdurend afvuren van munitie stinkt het over heel het front. De onhygiënische situatie trekt ratten aan die allerlei ziektes verspreiden. En dan zijn er de luizen, die zich massaal in de wollen uniformen nestelen. Ze zetten zich vast in het haar en zuigen bloed, wat eindeloze jeuk veroorzaakt.

Onze soldaten, het zijn ontelbare verwoeste jongens van amper twintig, die hier in de gruwel verzingen.

Jef wordt zoals de andere soldaten regelmatig overgeplaatst naar een andere locatie in en achter het front. Dat wordt bewust gedaan om verschrikkelijke herinneringen die ze aan bepaalde plaatsen hebben niet direct weer op te roepen. Dat zou slecht kunnen zijn voor het moreel. Zo komt ook Jef op verschillende sectoren, dorpen en plaatsen terecht in zijn vier jaar 'aan den IJzer': Perwijze, Ramskapelle, Stuivekeskerke, Steenstrate, De Panne, Diksmuide.

Op 16 december 1917 krijgt hij twee maanden 'rust' in Bray-Dunes, een dorp aan de zee in Frankrijk, tegen de Belgische grens.

Drie veldslagen

Jef Vercammen vecht mee in drie veldslagen.

17 april 1918: *de Slag van Merkem*, een ware nachtmerrie.

Op 17 april vallen de Duitsers aan in het noorden. Drieëntwintig Duitse bataljons vallen acht Belgische bataljons aan. De Duitsers moeten door het terrein baggeren en worden neergemaaid door de Belgische mitrailleurs.

Bij grootva zal dit heel zijn leven in zijn hoofd blijven rondspoken. Hij zit in de eerste linie en schiet met zijn mitraillette verschillende Duitsers neer die enkele tientallen meters voor hem door het water ploeteren. Hij blijft er nachtmerries over hebben.

Bij Merkem brengen de Belgen de vijand tot staan. Het is de eerste overwinning van het Belgische leger sinds Halen in 1914.

Het slagveld ligt vol lijken, onder wie ook 37 Belgen. Ze hebben 127 zwaar gewonden en nemen 789 Duitsers gevangen.

28 september 1918: de Slag van Stadenberg

Op 28 september trekt het ganse Belgische leger ten aanval om de Belgische kust te ontzetten. De 11de Linie behoort tot de aanvalstroepen en heeft *Stadenberg* als objectief.

De eerste dag blijft onbeslist. De nacht door liggen de soldaten onder zware bombardementen. De 29ste vallen de Belgische troepen opnieuw aan. In de namiddag doen ze een stormloop en veroveren de kam van de Stadenberg.

De Duitsers zijn verslagen.

De verliezen zijn zwaar, ook aan Belgische kant: naast 6 officieren sneuvelen 65 soldaten en onderofficieren en van het slagveld worden 270 zwaargewonden afgevoerd.

Het regiment van Jef krijgt een week rust in St.-Idesbald.

8 oktober 1918 : de Slag om de Leie

Op 8 oktober wordt het 11de linie-regiment opgesteld ten oosten van Moorslede en begint de verovering van 19 kilometer terrein tot aan de Leie. Op 16 oktober bereiken ze de oever van de Leie, na zware verliezen: 8 officieren, 74 soldaten en onderofficieren sneuvelen en 100 gewonden worden gehospitaliseerd. Dit was het laatste gevecht voor soldaat Jef Vercammen.

Op 11 november 1918 wordt de Eerste Wereldoorlog beëindigd, MAAR...

Jef moet nog langer soldaat blijven

Voor Jef Vercammen en veel anderen is de diensttijd niet voorbij. Ze worden na de wapenstilstand naar het kamp van Beverlo gestuurd.

Op 18 november moeten ze naar de Duitse grens. Gedurende een jaar zullen ze de Duits-Belgische grens tussen Visé en Maaseik moeten bewaken.

Op 27 augustus 1919 mag Jef met verlof tot 7 oktober 1919.

Op dat moment attesteert de dokter dat hij 'gene blijkbare kiem van besmettelijke ziekte bij hem heeft gevonden'.

Op 7 oktober 1919 wordt Jef dan eindelijk gedemobiliseerd.

Hij is in maart van dat jaar 25 jaar geworden en was 6 jaar en 16 dagen in de oorlog...

In het kamp van Beverlo. 'Le restant de l'IJzer' staat op het bordje voor hen. Grootvader Jef Vercammen zittend als tweede van links met een dolk of bajonet.

Op 22 augustus 1919 verklaart kolonel Préaux, bevelhebber van het 11de linieregiment, dat Laurens Jozef Vercammen “persoonlijk recht heeft den nestel met de kleuren van het bronzen oorlogskruis te dragen”, omdat hij met de 1ste compagnie van het 11de linieregiment heeft deelgenomen aan de gevechten van Merkem, de gevechten van Stadenberg en de

slag der Leie.

‘Voor de moed en toewijding waarvan hij blijk heeft gegeven gedurende zijn lange verblijf aan het front’. Deze en een reeks andere onderscheidingen zullen echter bij Jef en zijn kameraden de gruwelijke herinneringen niet wegnemen aan de gevechten bij de IJzer...

Kessel Dorpscentrum, begin 20ste eeuw.

Nawoord van de redactie **De Grote Oorlog in Kessel**

Was de oorlog aan de IJzer een ware gruwel, dan liet die oorlog ook in Kessel zijn sporen na. “De Belgische militaire overheid brandde bosschen

en 128 huizen uit de weg. (...) De huizen uitplunderen was hier vijands grootste werk: de wagen stond aan de deur en ontving alles wat zij konden gebruiken,” schrijft pastoor Vanden Bogaert in zijn “Verslag der gebeurtenissen in de parochie van Kessel tijdens den oorlog 1914 – 1918.” Een

Onze betboom werd vredesboom (zie Poemp 99)

gelijkaardig verslag werd opgesteld door de pastoors van Nijlen en Bevel (zie ook “Sprokkels uit Bevel – Kessel – Nijlen” uitgegeven door het Comité 2000 met medewerking van o.a. poempisten Hypoliet Budts, Walter Caethoven, Frans Lens, Jef Peeters, Marc Verreydt en Rik Claes). Nooit meer oorlog!, verkondigt de IJzertoren. En onze vredesboom in de Kesselhei vraagt: “Laten wij de slachtoffers van gisteren nooit vergeten. En laten wij vandaag en morgen meer dan ooit samenwerken voor de vrede, de vrijheid en de mensenrechten”.

Met onze herhaalde dank aan de familie Vercammen voor de medewerking aan deze bijdrage.

Walter Caethoven.

Geraadpleegde bronnen :

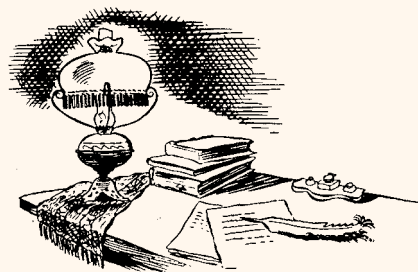
zie Poemp 99, blz.6.

Historiek van De Poemp

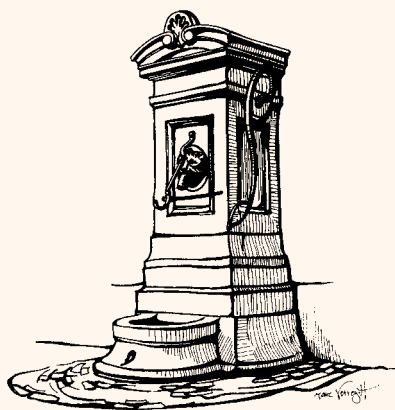
1. De Heemkring.

In 1978 zijn er in de verslagen van de vergadering van het Nijlense Davidsfonds al tekens die het verlangen naar een heemkring uitdrukken. Om de Nijlenaars voor heemkunde wakker te maken wordt eerst een vertelavond georganiseerd in de brandweerkazerne. Voormalig onderpastoor Emiel De Deyne praat over zijn Nijlense jaren, de tijd van toen. Omwille van het grote succes van die avond op 30.4.1980, er waren meer dan 100 enthousiaste aanwezigen, geeft het DF in juli Losse Flodders uit, een verzameling verhalen van Emiel De Deyne.

In de vergadering van 8.10.1980 wordt de heemkring gesticht. Binnen het Nijlense Davidsfonds, maar autonoom : wie lid wordt van de heemkring mag, maar hoeft niet lid te worden van het Davidsfonds. Er wordt al van gedachten gewisseld, gebrainstormd zouden ze nu zeggen, over de werkwijze, de publiciteit, het verzamelen van documenten, illustraties, foto's, enz.

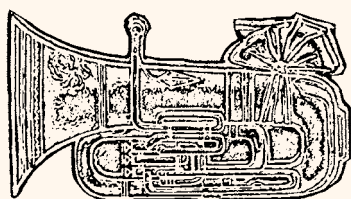
- Op 5.11.1980 volgt een vergadering over de werking van de heemkring :
- verslaggevers zullen met een bandopnemer uitgestuurd worden om boeiende personen te interviewen
 - de films van Emiel De Deyne zullen vertoond worden. Projectieapparaat werd opgelost via Davidsfonds Leuven.
 - er zal een persconferentie komen rond Losse Flodders
 - de heemkring zal "tijdelijk" vergaderen bij Octaaf Van Camp, Bouwelsesteenweg 267

In de vergadering van 3.12.1980 zet Octaaf Van Camp druk om snel te starten met een heemkundig tijdschrift. Maar eerst de Nijlenaars nog warm maken daarvoor, besluit het bestuur op 6.1.1981. Om de heemkring te ondersteunen en abonnees te trekken zullen er twee projecties komen van de films die onderpastoor De Deyne in zijn Nijlense tijd gemaakt heeft: op 11.2.1981 in Cinema Nova (zaliger!) om 19.30 u en op 27.2.1981 in de Parochiezaal O.-L.-Vrouw, eveneens om 19.30 u. Op 18.2.1981 worden alle geïnteresseerden in de brandweerkazerne verwacht om mee te denken over heemkring en tijdschrift.

2. Het tijdschrift

Op 27.3.1981 wordt alles definitief. De heemkring en zijn tijdschrift krijgen als naam De Poemp. Met dank aan Flor Dieltjens, die daarmee onze dorpspomp in de kijker wilde zetten en het gemeentebestuur aansporen om ze te restaureren.

De Poemp zal een driemaandelijks tijdschrift over Nijlense heemkunde worden. Een jaarabonnement zal 100 fr. kosten, een los nummer 30 fr. De inhoud van het eerste nummer wordt vastgelegd (Naam De Poemp, De Pastorie, Nijlense geschriften van meester Nelis deel 1, De Toekomst, Nijlens 1ste voetbalploeg, Meneer De Deyne : de persoon en een van zijn verhalen.

In de vergadering van 21.4.1981 wordt beslist 500 exemplaren te drukken van dit eerste nummer, dat in mei 1981 uitkomt. De Poemp is aan zijn triomftocht begonnen : al op 27.11.1981 beslist het bestuur 200 exemplaren bij te drukken om aan de vraag te voldoen. Met de tijd zal de oplage verder stijgen tot meer dan 1000 exemplaren!

Niet alleen de oplage verandert. Aanvankelijk wordt De Poemp op mat papier gedrukt en zijn de illustraties bescheiden (1-24), later op glanzend. Gelijktijdig daarmee wisselt de dorpspomp op de voorpagina van plaats; ze verhuist van links naar rechts. Nog later, vanaf nummer 66, bekent ze kleur. Een duizendtal abonnees moet je toch in de verf zetten.

Inhoudelijk verandert er ook een en ander. Vanaf Poemp 26 ging ons blad niet alleen meer over het Nijlen van voor de fusie, maar werden ook bijdragen over Kessel (met dank aan Frans Lens en Salvator) en Bevel (Jef Peeters en later zijn dochter Lena) opgenomen. Zo werd De Poemp echt van Nijlen.

Om die band nog sterker te maken werden tussen 1983 en 2005 een tiental Ontmoetingsdagen voor lezers en belangstellenden georganiseerd in de salons van Nilania, Kesselsesteenweg 38 te Nijlen.

3. Andere prestaties van de Heemkring

a) Restauraties

Door druk uit te oefenen op het gemeentebestuur en financieel bij te

*Nijlen dorp, begin 20ste eeuw:
een fraaie aquarel van onze huistekenaar Marc Verreydt.*

2005. De Kempense spoorwegen bestaan 150 jaar. Walter Caethoven schreef in samenwerking met de mannen van De Poemp het Nijlense hoofdstuk van het herdenkboek. We herkennen hier, van links naar rechts, Jos Bastiaens, Walter Caethoven, Frans Lens, Hypoliet Budts, Jef Hermans en Flor Dieltjens.

dragen werd de dorpspomp in zijn oude glorie hersteld, kreeg ze arm en leeuwenkop terug (Inhuldiging van gerestaureerde “poemp” in Poemp 19 blz.3).

Voor “Slijperij Lieckens”, restant van het Nijlense diamantverhaal, moesten andere machten worden aangesproken: de provincie en Vlaanderen. Via de Cultuurraad speelde Walter Caethoven hierin een bijzondere rol. Eerst moest de slijperij erkend wor-

den als erfgoedmonument, daarna moest het gebouw in zijn oorspronkelijke vorm hersteld worden. Dat ging de gemeentelijke draagkracht te boven, subsidies van hogerhand waren nodig.

De slijperij werd door de gemeente in 2004 aangekocht. Omdat ze opgenomen werd in het diamantverhaal werd er naast de slijperij in de Spoorweglei nog een onthaalgebouw gezet (Poemp 90/91)

b) Meewerken aan en stimuleren van grootse historische spektakels.

1. **De Moord van Nijlen** (2006)

Zie Poemp 51. Opvoeringen in de gemeentelijke sporthal: vijf keer een volle zaal.

2. **De Heksen van Nijlen** (2011). Ons dorp in de 16de eeuw, een groots klank- en lichtspektakel (Poemp nr. 72)

3. **Herdenking “Den Grooten Oorlog”** (2014) aan Fort van Kessel (Poemp 82/83, blz 2 : programma van herdenking

a) Belevingsroute 1914

b) Val van het Fort : uniek beeldspektakel. Regie Dirk Callens, stem L. Van den Eynde.

c. In uitwerking:

Diamant! ’t Steentje van de Kempen, Openluchtspektakel op het Kerkplein van Nijlen, september 2019.

4. Mensen van de Heemkring

Initiatiefnemer, bezieler en organisator was **Octaaf Van Camp**. He had a dream. Hij had aan alles gedacht. Een vergaderlokaal vond hij in het leegstaande naaiatelier naast zijn huis, Bouwelsesteenweg 267. Melleke en Julia konden dan voor een hapje en een drankje zorgen.

Teksten voor zijn blad vond hij in “Uit het verleden van Nijlen” (1973) van zijn collega **meester Nelis** en in zijn ervaringen met het dorpsleven. **Flor Dieltjens** haalde hij erbij voor zijn kennis van de Nieuwe Parochie en van het Nijlense sportleven, **Rosette Rymenants** voor haar belangstelling voor de geschiedenis van Nijlen, **Jos Thys en Walter Caethoven** mochten figuren gaan interviewen en **Jos Bastiaens** zocht in oude verslagen van de gemeenteraad naar boeiende onderwerpen.

Voor wat schaaftwerk aan taal en spelling vroeg hij **Rik Claes**, voor foto’s **René Verhaegen** en **Jeannine Thys** en voor opzoekingen en kopieerwerk **Ludo Van Gestel**.

Om van dat materiaal een mooi “boekske” te maken deed “de Meester” een beroep op de ervaring die **Walter Caethoven** op dat gebied verworven had. Tot op heden doet Walter, in gewijzigde omstandigheden evenwel, nog altijd de grafische vormgeving en het zetwerk.

Om De Poemp tot bij de abonnees te brengen ronselde de meester de nodige dragers, onder anderen **Ludo Van Gestel, Gust Verberck, Flor en Imelda Dieltjens-Verdonck, Jos Thys, Rik Claes, Maria Thys, Jos Bastiaens, Louis Lemmens, Rudy**

Verdonck. Zij moesten ook om de vier nummers de abonnementen hernieuwen en de bijdrage innen. Want koken kost geld. Om die penningen zorgvuldig te beheren stelde hij **Jos Thys** aan, de Chinese vrijwilliger van dienst.

Vanaf Poemp 16, na het overlijden van Meester Van Camp, nam **Walter Caethoven** zijn taken over. Een vergaderlokaal vonden we daarna bij **Herman en Cita Engels** in de Ophovenhoeve (Kesselsesteenweg).

Hypoliet Budts werd een zeer actief medewerker. Hij schreef heel wat bijdragen, maar zijn geschiedenis van het steentje in Nijlen werd zijn topbijdrage. Nog later werden **Pol Van Camp, Jef Peeters, Frans Lens, Marc Verreydt (tekeningen) Maria Houben** zeer verdienstelijke auteurs. **Lena Peeters** trad in de voetsporen van haar vader om zijn werk te voltooien. Onze jongste aanwinst **Priscilla Buermans** is actief op de computer en op alle plaatsen waar gewerkt moet worden.

Tot daar een lijst van medewerkers, maar volledig is hij niet; dat zou ons te ver voeren. Mijn excuses daarvoor.

Rik Claes

Bronnen : De Poemp en archief Davidsfonds Nijlen.

27 augustus 1988
Inhuldiging van de gerestaureerde dorpspomp van Nijlen.

Straffe Madammen femma

Op zondag 8 juni 2018 ontvangt voorzitter Walter Caethoven een bundel van Angèle Bertels, bevattende het archief van de Vrouwengilde KAV, het huidige Femma, om het in het archief van "De Poemp" op te nemen. Het werd met dank aanvaard. Bij het classificeren ontdekten we hoeveel waardevolle elementen uit het begin van vorige eeuw deze bundel bevat.

Om het verhaal goed te begrijpen proberen we de levenssfeer van 100 jaar geleden te schetsen: de periode juist na de Grote Oorlog, toen in veel gezinnen de vrouwen het roer in handen moesten nemen om hun kroost goed op te voeden naar de christelijke normen die hier toen heersten. Ze hadden er tijdens de oorlogsjaren alleen voorgestaan, vier jaar lang waren de mannen aan het front. Vrouwen uit hogere sociale kringen hielden zich bezig met hulpverlening en liefdadigheid in soepkeukens en voedselkantines, van het Nijlense Hulp- en Voedingscomité. Dit comité bestond alleen uit mannen (zie Poemp), maar de vrouwen deden het werk.

Na de oorlog ging de emancipatie met rasse schreden door en de vrouwen kregen stilaan meer rechten. Gemeente en parochie stonden voor een grote uitdaging in deze periode. Zoals de meesten onder u wel weten, was van de Sint-Willibrorduskerk alleen een ruïne overgebleven. En wat was een parochie in die tijd zonder kerk; veel zorgen dus voor de pastoor.

Toenmalig pastoor was Edward Van Looy, geboren te Emblem op 11 november 1860, priester gewijd op 24 april 1887 en pastoor benoemd te Nijlen op 24 november 1908. Eerw. Heer Pastoor Ed. Van Looy stichtte op 15 juni 1919 de Parochiale Vrouwenbond. In het verslagboek lezen we het volgende:

De 15 juni 1919 is in Nijlen een vergadering belegd voor doel hebbende de stichting van een Vrouwenbond. Als spreekster trad op mejuffer Gheys, bestierster der katholieke normaalschool van Herenthals. Er waren ongeveer honderdvijfentwintig vrouwen en jonge dochters

Pastoor Edward Van Looy

tegenwoordig, waarvan er zich honderden-twaalf lieten inschrijven.

Dat de pastoor alles heel goed voorbereid had, kunnen we vaststellen uit het verslag van een maand later: op 20 juli 1919 werd het doel van de "Bond" voorgesteld; er waren honderdvijfenvieftig aanwezigen. Er werd een voorlopig bestuur aangesteld. Voorzitster: Juffrouw Vervoort E. Ondervoorzitster: Mevrouw Van Camp L. Schrijfster: Juffrouw Claes J. Schatbewaarster: Juffrouw Bastiaens M. Raadsleden: Mevrouw Van Looy J.B., Mevrouw De Doncker J., Mevrouw Cambré J., Mevrouw Mercelis A., Mevrouw Van Dijck L. En er werden 11 wijkmeesteressen aangesteld, die de maandbladen en de maandelijkse bijdragen aan de leden van hun wijk bezorgden en het maandelijkse lidgeld ophaalden.

Op deze bijeenkomst werden de volgende regels opgesteld en goedgekeurd.

1 De "Vrouwengilde" is naar het voorbeeld onzer voorvaderen eene vereniging van vrouwen en jonge dochters tot vervordering hunner zedelijke en stoffelijke belangen

2 De "Vrouwengilde" neemt als patrones de H. Maagd Maria, Koningin van de Vrede;

3 De Gilde tracht haar doel te bereiken door middel van periodieke algemene vergaderingen, door het verspreiden van het maandblad "Vrouwenbeweging" en verder

a) Door het vieren van eene of meerdere jaarlijksche plechtigheden in de Parochiekerk;

b) het gezamenlijk bijwonen van de kerkelijke begrafenis eener afgestorvene gildezuster en van de jaarlijkse zielenmis voor de afgestorven leden, binst het octaaf van de geloovige zielen;

c) Door eene zielenmis te laten doen voor ieder afgestorven lid; d) Door het bestrijden der openbare zedeloosheid, het drankmisbruik enz.;

e) Door de ontwikkeling van den gezonden familiegeest en het bevorderen van het algemeen volksonderwijs door regelmatige bijwoning van school en catechismus.

4 Om werkelijk lid te zijn van de Gilde moet men 16 jaar oud geworden zijn. Het stemrecht begint echter maar met de meerderjarigheid.

5 De leden hoofd des gezins betalen een maandelijksche bijdrage van fr.0,20; de andere huisgenoten betalen fr.0,15. Deze gelden maken de gildekas uit. Alle gestorte gelden blijven aan de gildekas.

6 De Gilde wordt bestuurd door den Gilde raad bestaande uit de pastoor der parochie als geestelijke raadgever, eene voorzitster, eene ondervoorzitster, eene schrijfster, eene schatbewaarster, en een onbepaald getal leden. De leden van den Gilde raad worden alle drie jaren voor de helft gekozen of herkozen.

7 De raad heeft tot plicht alle middelen in te spannen om de parochiale Gilde haar doel te doen bereiken. Derhalve houdt hij tijdig zitting ter beraadslaging over plaatselijke aangelegenheden, en neemt dientengevolge gepaste maatregelen.

8 Het "bureel" bestaande uit Proost, Voorzitster, Schrijfster en Schatbewaarster voert de besluiten uit en beslist in dringende gevallen.

9 Alle jaren zal er van de vier vergaderingen eene dienen om een feestje te houden.

10 Het gebied der Gilde wordt in wijken verdeeld, die elk door eene wijkmeesteres worden be-

diend . De wijkmeesteressen stellen zich in betrekking met de gildeleden hunner wijk , zij geven alle nodige inlichtingen zoo aan het bestuur, als aan de leden. Zij ontvangen het maandgeld en bestellen het aan de schatbewaarster. Zij dragen het maandblad ten huize. Zij kondigen de vergaderingen aan, zij vergaderen minstens eens per maand . 11 Iemand kan uit de Gilde worden gesloten voor : a) verergend gedrag , b) zware overtreding der standregelen of ongehoorzaamheid aan deze overheid .

12 De Gilde verschaft aan hare leden eene gemakkelijke gelegenheid tot sparen in eene daartoe afzonderlijk ingerichte afdeling .

13 De huidige en toekomstige afdelingen hebben hun boek en kashouding zonder verantwoordelijkheid van de Gilde .

14 Niemand kan lid zijn eener afdeling zonder lid te zijn der Vrouwengilde .

15 Elke afdeling maakt over aan de gilde-raad ; a) haar reglement bij de stichting en bij elke verandering

b) haar bestuur en haar ledenlijst elk jaar;

Dat pastoor Van Looy blij en tevreden was over deze stichting bewijst het volgende.

Op zondag 19 oktober 1919, 4 ½ maanden na de eerste bijeenkomst, geeft hij een koffiefest op de feestvergadering , kosten 198,80 fr. Over pastoor Van Looy, zie ook Poemp 27, waar E.H. De Deyne schrijft "Op de preekstoel was hij een duiveltje uit 'n kaske en slingerde hij vermaningen en godsdienstige waarheden de kerk in met een scherpe, krakende stem die de toehoorders niet verzocht maar verplichtte te luisteren . Hij preekte met vuur , met overtuiging , vooral met gezag." Waarschijnlijk zal hij het in een van zijn preken gehad hebben over het sparen in de herbergen (het spaarkaske) . Dat het eer een kwaad was; hoezeer ook de werkerbevolking aan dit misbruik houdt , het blijft een onzinnig iets en moet afgekeurd worden. Dit vernemen we in het verslagboek . En op 21 december 1919 wordt de spaarafdeling gesticht , met het volgende reglement :

1. Een spaarafdeling is opgericht in de schoot der Vrouwengilde van Nijlen.

2. Het doel van dit klein sparen is de leden te helpen een som te bekomen tot verdere

plaatsing of tot onmiddellijk gebruik voor de huishouding.

3. Het sparen loopt van januari tot december van elk jaar.

4. Bij de uitkering wordt de volle som terugbetaald aan de spaarster met daarbij de intresten.

5. De stortingen moeten minstens één frank bedragen, zonder bijcentiemen.

6. In de loop van het jaar zullen er geen terugbetalingen geschieden.

7. Bij overlijden van een spaarster worden op verzoek van de familie de gestorte gelden terugbetaald.

8. De Raad van de Vrouwengilde benoemt het bestuur van de spaarafdeling. Het zal bestaan uit drie voorzitters en drie schrijfters. Ze zullen om beurt de inning doen en verantwoordelijk zijn voor de stiptheid van de ontvangsten en de bestelling op het postkantoor 's maandags-middags. De plaatsing van de gelden op de Nationale Bank wordt gedaan op naam van drie titularissen aan te duiden door het bestuur van de Vrouwengilde.

9. Iedere zondag van 10.30 uur tot 11.30 uur stipt zal de inning plaats hebben in een lokaal van de school of Boerenbond.

10. Het sparen wordt opgetekend in volle letters in een daartoe bestemd boekje dat door de spaarsters bewaard wordt. In geval van verlies wijst het dagboek uit, welke som er gespaard is geweest.

11. Op het einde van het jaar geeft het bestuur van de spaarafdeling verslag over de stand van zaken. De Gilderaad zorgt dan voor regeling van de uitkering.

In het verslag van het eerste spaarjaar 1920 waren er 77 spaarders en werd er een be-

drag gespaard van 16.850 fr. De uitbetaling gebeurde op 25 en 26 december 1920. De spaarafdeling bleef bestaan tot 1927 en had toen nog 46 spaarders.

In een verslag van 21 februari 1921 , dat ingezonden werd naar het Provinciaal Verbond, lezen we onder punt 6 het volgende: "Er bestaat in de parochie een "Kinderheil" dat door leden van het bestuur der Gilde geleid wordt ".

Bij wet van 5 september 1919 werd onder de regering Delacroix het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn opgericht . Kinderzorg, een werkterrein voor vrouwenorganisaties en het middenveld . Initiatieven rond moeder- en kindzorg en volksopvoeding gaan in de jaren 1920 over van private liefdadigheid naar sociale organisaties en naar vrouwenbewegingen (KAV 1920, SVV 1922) . Ook de inschakeling van verpleegsters en bezoeksters past in deze context, alsook een dokter. Dat was het bestuur en E.H. Van Looy ook niet ontgaan en er werd prompt een Kinderheil in Nijlen gesticht op 21 juli 1920 .

1. Er wordt in de schoot der "vrouwengilde" een werk opgericht "Kinderheil" genaamd volgens de wet op kinderbescherming van 5 september 1919. Het werk zal onder staattoezicht en met toelagen van Staat, Provincie en Gemeente, naar de geest van bovenvermelde wet omvatten:

a) Ene kosteloze raadpleging voor alle kinderen der gemeente beneden de 3 jaar. Deze zal gehouden worden elke woensdagnamiddag van 3 tot 5 ure . b) Eene melkbedeeling voor kinderen uit werkerstand wier ouders verdienen beneden het bepaalde barema blijven. Deze bedeeling zal hoofdzakelijk bestaan uit bons voor 1 liter goede melk benevens bloem, posphatine, enz . Volgens oordeel van den dokter . c) Een spijshuis voor zwangere vrouwen en zoogende moeders waardoor dagelijkse hulp wordt geboden onder vorm van melk , suiker , bloem , rijst enz.

2. Het bestuur van het "Kinderheil" bestaat uit ene Voorzitter, ene Ondervoorzitter, ene Schrijfster-Schatbewaarster, enen Dokter, ene Verpleegster en enkele leden , van wie één door het gemeentebestuur is afgevaardigd.

>>>

3. Alle drie maanden wordt de aanvraag om toelage in driedubbel opgemaakt en aan het provinciaal comiteit gezonden .

Nijlen, 21 juli 1920

De Voorzitster

De Schrijfster

M. Bastiaens

J. Claes

N.B. Volgens later aangebrachte wijzigingen inzake melkbedeling en spijshuis worden vanaf juli 1922 nog slechts "pre-mies" gegeven ten titel van aanmoediging .

U ziet, beste lezers , dat deze vrouwen van aanpakken wisten, want zij legden de basis voor een goed beleid . Met veel zorg en inzet leverde de Vrouwen-gilde vele jaren de vrouwen die medeverantwoordelijk waren voor dit hoogstaand sociaal werk, en dat onbezoldigd . Het Kinderheil bestaat nu nog onder de naam "Kind en Gezin" . Bij wet van 15 april 1920 kregen ook vrouwen stemrecht voor de gemeenteraadsverkiezingen . (Met uitzondering van prostituties en overspelige vrouwen) .

Op 19 maart 1921 werd door de pastoor een bestuursvergadering bijeengeroepen over de gemeenteraadsverkiezing . Er werd eenparig besloten deel te nemen aan de aanstaande gemeenteverkiezing en twee gildezusters aan te duiden als kandidaten . In eerste geheime stemming werden mevrouw De Doncker -Helsen en mevrouw Van Dijck-Laenen voorgedragen. Als eventuele plaatsvervangster juffrouw Melania Van Looy. De volgende dag was er algemene driemaandelijke vergadering, daarom de dringende vergadering van het bestuur . Er werd verslag uitgebracht van het besluit dat genomen was om deel te nemen aan de aanstaande gemeenteraadsverkiezing. Met overgrote meerderheid werd de deelname door de leden goedgekeurd en werden de drie voorgestelde kandidaten eenparig aangenomen .

In het verslag van 25 april 1921 lezen we het volgende : Gisteren was er vergadering over de gemeenteverkiezing samen met de afgevaardigden der gemeentelijke

organisaties. Onze twee gildezusters werden op lijst Nr. 1 voorgedragen: Mevrouw Van Dijck-Laenen had ontslag genomen, zo stonden mevrouw De Doncker-Helsen en Juffrouw Melania Van Looy als kandidaten op lijst 1. Zeven leden van lijst nr.1 werden verkozen, onder wie onze gildezuster M. Van Looy.

Nu ze een gemeenteraadslid onder hun leden telden, moesten ze die gelegenheid benutten om de grieven van hun leden door te spelen aan het gemeentebestuur. Op de bestuursvergadering van 21 juni 1921 werd het volgende voorgesteld:

Juffrouw Melania Van Looy zal voortaan deel uitmaken van het bestuur der Vrouwen-gilde en zo lang haar mandaat voortduurt niet aan verkiezing onderworpen zijn.

Op de algemene vergadering van 19 juli 1921 hield E.H. Pastoor de slotrede; hij spoorde de leden aan tot trouwe opkomst en propaganda en gaf verslag van de besluiten, namelijk de aanstelling van juffrouw Van Looy en de verkiezing van twee ontslagneemsters. Bij algemene stemming werden herkozen Juffrouw Bastiaens met 94 stemmen , Mevrouw De Doncker - Helsen met 89 stemmen . Als vervanging van Mevrouw J.B. Van Looy en Mevrouw Mercelis werden gekozen Mevrouw Mia Colen -Broeckhoven met 68 stemmen en Juffrouw Coleta Wesemael met 32 stemmen.

Op de algemene vergadering van 5 februari 1922 deelt Juffrouw M. Van Looy, het

eerste vrouwelijke gemeenteraadslid van Nijlen, mede dat ze een omzendbrief van het Verbondsbestuur van Mechelen heeft ontvangen om een verzoekschrift te richten aan het Nijlense College van Burgemeester en Schepenen tot afschaffing van Carnaval:

Aan de Heeren Burgemeester en Schepenen der gemeente Nijlen .

Mijnheeren,

De leden der Vrouwengilde van Nijlen vergaderd in algemeene vergadering den 5 februari , hebben de volgende dagorde gestemd .

Overwegende dat de Carnavaldagen steeds aanleiding geven tot zedenkwetsende en walgelijke toonelen, dat zij op onze jeugd eene verderfelijken invloed uitoefenen en maar al te dikwijls het uitgangspunt worden van bandeloos leven , dat de eerlijke handel het behoud van die slemperijen niet vraagt, drukken wij den wensch uit , dat de gemeenteoverheid maatregelen neme om den Carnaval voorgoed af te schaffen . Wij verzoeken U, Mijnheeren, deze dagorde aan de besprekingen van volgende gemeenteraadszitting te willen onderwerpen en hopen dat een gunstige stemming zal uitgebracht worden.

Eerw. Heer Pastoor neemt het woord en de verantwoordelijkheid op zich . Hij noemt Carnaval een heidens misbruik en een oneer voor de gemeente. Hij verwacht volle instemming van de aanwezigen, die eenparig opspringen als er verzoekt wordt door staan of zitten ja of neen te stemmen . Dit was het eerste punt dat de Vrouwen-gilden naar de gemeenteraad stuurde, maar zeker niet het laatste. In het verslag van de bestuursvergadering van 2 februari 1924 lezen we dat de vraag tot afschaffing van Carnaval van 1922 helaas negatief werd beantwoord.

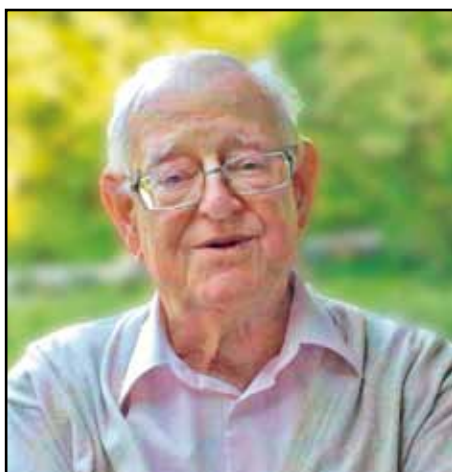
Tot zover de eerste aflevering van "Straffe Madammen".

Pol Van Camp.

Lode De Winter, Missionaris van Afrika, Witte Pater

Lodewijk De Winter werd in Bevel geboren op 11 april 1926 in het gezin van Alfons De Winter en Louisa Haverals. Dat telde 7 kinderen. Louis, zo werd hij in Bevel genoemd, was hun vierde kind. Hij had 3 broers en 3 zussen.

Na 3 jaar lagere school in Bevel ging Louis vanaf het 4de studiejaar op pensionaat bij de Zusters van de Visitatie in Leopoldsburg, waar de lessen in het Frans gegeven werden. Zijn klassieke humaniora startte hij in het Sint-Lievenscollege te Antwerpen. Maar tijdens de oorlog was er in het college niet genoeg eten voorhanden en stuurde men de interne leerlingen naar huis. Louis verbleef dan een tijd in een kosthuis in Berchem, om van daaruit dan naar de lessen te kunnen gaan. De 5de en 6de Latijnse volgde hij in het Klein Seminarie in Hoogstraten. In 1946 ging Louis binnen bij de Witte Paters in Boechout. Nadien werd hij novice bij de Missionarissen van Afrika in Varsenare (West-Vlaanderen). In Leuven studeerde hij dan koloniale wetenschappen. Na zijn noviciaat trok Louis naar Noord-Afrika, waar hij theologie studeerde in Thibar en Carthago (Tunesië). Zijn missionariseed legde hij af te Thibar op 27 juni 1952 en hij werd priester gewijd te Carthago (Tunesië) op 5 april 1953. In Bevel droeg hij zijn eremis op op 5 juli 1953. Na zes maanden militaire dienst, onder de vorm van lessen aan de universiteit van Leuven, vertrekt Lode (zo werd hij door de paters genoemd) op 20 april 1954 naar het toenmalige Boudewijnstad in Belgisch Congo. Daar werkt hij in heel wat parochies en wordt in september 1954 professor en econoom van het Klein Seminarie te Lusaka. In 1957 wordt hij te Lyapenda eerst onderpastoor en in 1959 pastoor benoemd. Hij heeft in Lyapenda veel scholen en een kerk gebouwd. Na zijn verlof in 1961 keert Lode terug naar Lyapenda. Hij blijft er overste tot augustus 1975. Dan verlaat hij het bisdom Kalemie voor Kongolo: hij wordt er pastoor van de parochie Saint-Mathieu Mulumba te Kabalo. Het stadje telt drie parochies, de zijne runt ook nog 43 basisgemeenschappen

buiten de stad. Hij viert er, op zondag 5 mei in aanwezigheid van de bisschop, Mgr. Ngoy, en omringd door een massa volk, het eeuwfeest van de katholieke kerk in Zaire. Hij blijft pastoor in Kabalo tot in 1985. In juni 1986 wordt Lode pastoor benoemd te Sola. Daar is hij werkzaam tot eind augustus 1993. In oktober 1993 verandert Lode voor de laatste maal van bisdom in Congo: hij wordt professor aan het Centre de Formation de Catéchistes te Kinkungwa in het bisdom Kasongo. Lode zal er zijn jarenlange pastorale ondervinding ten dienste stellen van de catechisten in vorming. Tijdens zijn verlof in 1996 volgt hij de sessie "Disciple

Missionnaire Aujourd'hui" in Jeruzalem. In 1998, tijdens de opstanden in Oost-Congo, brengt Lode zich in veiligheid in Kalima, dat door omstandigheden van de buitenwereld is afgesloten. Er was geen telefoonverbinding, geen vliegverkeer. Tot grote ongerustheid van zijn familie in België. Er wordt op alle manieren naar hem gezocht. Later blijkt dat hij met een Russisch vrachtvliegtuig is kunnen ontsnappen. Op 13 december 1998 komt Lode definitief terug naar België. Hij verblijft er dan bij zijn jongste zus Julia, die nog steeds in het ouderlijke huis in Bevel woont. Maar stilzitten is nog niet aan hem besteed. Op vraag van zijn confraters in Polen, gaat hij daar enkele maanden Franse les geven aan kandidaten die zich voorbereiden op een vertrek naar Afrika. Gedurende vele jaren vervangt hij ook de aalmoezenier bij de Zusters van Bethlehem in het Franse Pugnny. De parochies van Bevel en Gestel en de Zusters van Berlaar konden ook steeds op zijn hulp rekenen. Begin februari 2017 doet Lode een zware val en breekt een heup. Er volgt een moeilijke revalidatie. Na een verblijf van amper twee weken in "Woon en Zorgcentrum Kloosterhof" te Berlaar, wordt hij jilings overgebracht naar het Heilig-Hartziekenhuis in Lier waar hij op 4 april 2017 overlijdt. Lode (Louis) De Winter rust in vrede op het kerkhof van de Missionarissen van Afrika te Varsenare (W.-VL.) *Met dank aan zijn zus Julia voor de informatie.*

Lena Peeters

Mina werd 101!

Maria (Mina) Van der Veken werd geboren in Keerbergen op 8 maart 1918. Later verhuisde ze met haar ouders naar Nijlen. Daar huwde ze in april 1944 met Jos Heyselbergs. Ze vormden een fantastisch koppel tot Jos in april 2015 overleed op 98-jarige leeftijd. Mina wordt graag gezien door geburen en vrienden. Samen met de kinderen en kleinkinderen houdt ze de moed erin. Haar advies: gezond eten, veel rusten en in beweging blijven. *De Poemp wenst Mina van harte een gelukkig en gezond jaar toe!*

Honderdjarigen in de Poemp

Tussen het verschijnen van de 1ste poemp in 1981 en nummer 100 hebben we vijftien honderdjarigen uit onze gemeente in de kijker gezet: twaalf afkomstig uit Nijlen, twee uit Bevel en één uit Kessel.

Julie Anthonis: “Julieke Anthonis werd 100 bij ons in Nijlen: ’t Is zo voorbijgegaan, elke dag een dag ouder !” Deze tekst, van Walter Caethoven en Jos Thys, stond in december 1989 in Poemp nr. 20. Julie werd op 7 september 1889 geboren te Nijlen en is heengegaan op 14 november 1992, ruim 103 jaar oud.

Ludovicus Schueremans: Geboren te Nijlen op 29 april 1892. Een woord is een woord “Louis Schueremans oudste Nijlenaar!” zo schreef Jos Thys het in de poemp nr.24, april 1992. Louis’ levensverhaal verscheen reeds in Poemp nr. 12 en Louis beloofde toen de kaap van 100 te halen, wat hij ook deed.

Florent van den Bergh: In Poemp nr.37, zomer 2001, staat een in memoriam. Florent ging op 1 januari 2001 van ons heen in de gezegende leeftijd van 106.

Gerard Peeters: In Poemp nummer 39, voorjaar 2003, schreven Jos Thys en Walter Caethoven “Onze Gerard is honderd jaar” Gerard zag het levenslicht te Nijlen op 3 februari 1903 en overleed op 3 april 2005. Hij werd 102.

Irma De Wolf: Ere wie ere toekomt “Irma van ’t Bergske 100 jaar” zo begon Jos Thys, in Poemp nr.45 dd. 11/12-2004-01/2005, het verhaal over het leven van Irma, geboren op 24 juli 1904 en zachtjes ingeslapen 16 januari 2005.

Jules Verdonck: Met als titel “Jules Verdonck trekt op naar de 100!”

zorgde Jos Bastiaens voor een bijdrage over deze Bevelse 100-jarige in Poemp 42, dd. 02-03-04/2004. Jules werd geboren te Herenthout op 1 oktober 1904 en overleed op 9 oktober 2007, kort na zijn 103de verjaardag.

Carolina Peeters: “Carolientje Peeters goed op weg naar 104 jaar jong.” Zo begint het levensverhaal van Carolina, geboren te Nijlen op 25 november 1905, dat verscheen in poemp nr.61 dd.01-02-03/ 2009 geschreven door Jos Thys en Walter Caethoven. Op 31 januari 2010, 2 maanden na haar verjaardag is ze in haar vertrouwde omgeving ingeslapen.

Alfons Dillen: Meester Dillen gaf vele jaren les in de gemeentelijke jongensschool in Kessel. In poemp nr. 51 stond “ Meester Fons Dillen werd 100 jaar te Kessel.” Geboren in maart 1906 en op 12 maart 2006 vierde hij zijn 100ste verjaardag in het rust- en verzorgingshuis.

Vier maal 100 (en meer) jarigen uit ons dorp. Met deze titel begon Jos Thys, in poemp nr.70/71 dd. 04-05-06/2011, het verhaal over volgende vier 100-jarigen.

1/ Lin Van Peer: Weduwe van meubelmaker Mil Bauweraerts. Geboren te Nijlen op 14 oktober 1908 en overleden te Grobbendonk vier dagen voor haar 103de verjaardag, nl. op 10 oktober 2011.

2/ Jos van Blokske Faes, geboren op 3 maart 2011 te Nijlen en uitgeweken naar Berlaar en later naar Brussel. In 1948 keerde hij terug naar Berlaar.

3/ Amelia Verhaegen: Zij was de vrouw van René Van Oytzel. Ze zag het levenslicht te Nijlen op 1 april 1911 en overleed te Zandhoven op 29 september 2011.

4/ Angèle Badot: Geboren op 2 april 1911 in Franc-Waret (provincie Namen). Ze leerde Nijlenaar Staf Van Herck kennen tijdens de mobilisatie en volgde hem naar Nijlen. Angèle ging van ons heen te Lier op 6 november 2011.

Mitteke Pluys: “Ook Mitteke Pluys heeft de kaap der 100 overschreden” Haar levensverhaal (geschreven door Jos Thys) konden we lezen in Poemp 72 dd.10-11-12/2011. Mitteke werd geboren te Grobbendonk op 24 augustus 1911. In 1934 vestigde het gezin Verlinden-Pluys zich in Nijlen. Mitteke overleed op 5 januari 2012.

Lies Peeters: Een maand voor haar 100ste verjaardag, Lies werd geboren te Bevel op 16 november 1916, ging Lena Peeters bij haar op bezoek en schreef in poemp nr.93 dd.01-03/2017: “Met Lies Peeters heeft Bevel na 12 jaar weer een 100-jarige. Lies is nu 102, woont nog in haar huis en stelt het goed.”

Mina Van der Veken: Mina werd op 8 maart 1918 geboren in Keerbergen. Walter Caethoven bracht haar thuis, op de Bouwelsesteenweg, een bezoekje enkele dagen voor ze 100 werd. Hij schreef in Poemp 97 dd. 01-03-2018: “Met hartelijk gelukwensen van De Poemp: Mina Van der Veken telt 100 lentes!”

Lena Peeters.

De Poemp gedenkt genegen

Julienne Van Eester ("Moeke"), weduwe van Raf Sauviller, werd geboren op 2 april 1928. Ze overleed 27 oktober 2018 in het Heilig-Hartziekenhuis van Lier.

Jos Dillen, echtgenoot van Julienne Raets, was een trouw Poemlezer. Jos werd te Bevel geboren op 8 februari 1934. Hij overleed onverwacht thuis op 10 november 2018.

René Vercammen overleden: In Poemp 99, bij de foto van de kleuterschool Bevel, schooljaar 1927-1928 schreven we "3 Bevelse overlevenden getuigen" Een van hen was René Vercammen. René overleed op 7 januari 2019. Poemp 99 was toen in druk.

Ook **Josephine De Winter** (Zuster Hilda) is niet meer. Zij overleed in WZC 't Kloosterhof te Berlaar op 20 februari 2019.

Juliette Van den Broeck werd geboren te Ranst op 24 november 1936. Zij overleed onverwacht te Nijlen in het WZC Heilig Hart op 22 oktober 2018. Zij was de echtgenote van Franc Vermariën geboren te Gestel op 3 augustus 1930. Franc zou Juliette vrij snel volgen "naar de overkant". Op 6 februari 2019 is hij zachtjes ingeslapen in het Heilig-Hartziekenhuis van Lier. Beide echtgenoten waren fervente lezers van De Poemp.

Raymond Verhaegen, echtgenoot van Maria Faes, was oud-leraar in de Be-roepsschool voor Diamantbewerkeren te Antwerpen en oud-schepen van Kessel. Hij was ook overtuigd lezer van De Poemp. Raymond werd te Nijlen geboren op 26 maart 1928 en is thuis zachtjes ingeslapen op 9 januari 2019.

Joan Verwerft, weduwe van Willy Vloerberghs, was oud-vrijwilligster van Kinderheil Nijlen en een fervent Poemlezer. Ze werd geboren te Nijlen op 7 augustus 1928 en is zachtjes ingeslapen in WZC Heilig Hart te Nijlen op 1 maart 2019.

Hilda Op de Beeck, alias Juffrouw Hilda, gaf les aan de lagere meisjesschool van Kessel en Bevel. Zij werd te Loenhout geboren op 19 september 1927 en overleed in het WZC Sint-Augustinus te Berlaar op 17 maart 2019.

Frans Van den Bogaert was een trouw Poemlezer. Hij werd te Nijlen geboren op 31 juli 1928. Frans was echtgenoot van Gusta Serneels en weduwnaar van Virginie Cannaeerts. Hij overleed na een langdurige ziekte zachtjes in het Heilig-Hartziekenhuis te Lier op 20 maart 2019.

Eddy Moens, echtgenoot van Lieve Claes, werd geboren te Beerse op 3 januari 1955 en overleed onverwacht op 20 maart 2019 in UZA Edegem.

Julia Luijten, weduwe van Gummarus Verhaegen, werd te Oevel geboren op 20 september 1924. Op 28 maart 2019 is zij overleden in WZC Heilig Hart te Nijlen, omringd door haar familie. Julia was erevoorzitster van OKRA en trouw Poemlezer.

Overlijdensbericht

Onze heemkring gedenkt genegen de trouwe lezers van wie we afscheid moesten nemen. Wij zouden het daarom waarderen, mochten wij van de nabestaanden een overlijdensbericht en gedachtenisprentje ontvangen op het adres De Poemp, Zandvekenvelden 12A, 2560 Nijlen. Dank U!

Lezers schrijven...

Twee Poempen

Josee Vermariën schrijft ons dat haar ouders kort na elkaar zijn overleden en bezorgt ons de overlijdensberichten en de gedachtenisprentjes (zie verder). Zij genoten erg van de vele artikelen en foto's van vroeger in De Poemp. Op een gegeven moment hadden zij zelfs twee abonnementen, omdat vader Franc in het rusthuis te Nijlen woonde en moeder in een serviceflat. Josee wenst ons nog veel succes "met jullie mooie tijdschrift!" Bedankt, beste Josee!

Fotokaart

Carlos Mestiaen uit Izegem stuurde ons een mooie fotokaart van Nijlen-centrum. Die had hij na het overlijden van zijn moeder gevonden enkele jaren geleden. Vader Mestiaen was namelijk bij het uitbreken van WOII gestationeerd te Nijlen. Hij heeft toen de kaart gekocht om ze te tonen aan zijn verloofde en latere vrouw. En zo komt de kaart na jaren weer naar Nijlen. Mestiaen, erg bedankt!

Bijnamen

Lezer Marc Van Houtven, alias Marc van René van Fieke van Jan Broeke, en Mathil van Jef van Schoor, schrijft ons dat "Zotte Frans" eigenlijk Henderieckx zou geschreven worden en niet Hendrickx zoals in Poemp 99. Frans was gehuwd met Delphine Cannaeerts. Hij werd geboren in 1919 en overleed in 2006. De kieslijst vermeld inderdaad ook Frans Henderieckx, beste Marc.

Mensen aan De Poemp

Jos Bastiaens, Ludo Van Gestel
ereleden

Priscilla Buermans, 03.411.11.36

Walter Caethoven, 03.481.85.70

Hendrik Claes, 03.481.82.58

Frans Lens, 03.480.04.81

Lena Peeters, 03.481.73.99

Jos Thys, 03.411.21.98

Pol Van Camp, 03.481.74.38

Marc Verreydt, 03.480.73.16

OPENLUCHTSPEKTAKEL OP HET KERKPLEIN VAN NIJLEN

Herbeleef de gouden jaren '50!

Diamant! 't Steentje van de Kempen

Voorstellingen op

vrijdag 27 september '19 om 20u00 en 21u45

zaterdag 28 september '19 om 20u00 en 21u45

zondag 29 september '19 om 20u00

*U kan uw kaartjes vanaf maandag 29 april tijdens de normale
openingsuren kopen aan de balie van het gemeentehuis te Nijlen.*

Via internet kan ook : www.diamant2019.be

Werkten mee aan dit nummer :

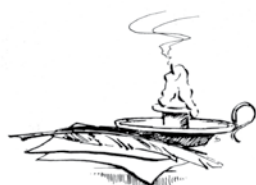
Redactie : Priscilla Buermans, Walter Caethoven, Rik Claes, Frans Lens,
Lena Peeters, Jos Thys, Pol Van Camp, Marc Verreydt

Fotografie : Walter Caethoven (telefoon 03.481.85.70)

Tekeningen : Dirk Liekens, Marc Verreydt

Grafische vormgeving en zetwerk : Walter Caethoven

Eindredactie : Rik Claes

Je kan onze "Poemp" ook op het internet vinden. We beschikken over een eigen, volwaardige webstek. Het adres is: www.depoemp.be . En natuurlijk hebben wij ook een e-postadres: post@depoemp.be

Uitgegeven met de steun van
Kempens Karakter en de Vlaamse Overheid.

© 2019 - Heemkring Davidsfonds Nijlen

Nieuwe abonnementen:

Stort 7 Euro op rekening BE 16 1030 5370 9574 van
Heemkring De Poemp Nijlen met vermelding van
naam, adres en "abo Poemp".

DE POEMP □ DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
HEEMKRING DAVIDSFONDS NIJLEN □ 25-STE REEKS
□ NR. 100 □ VOORJAAR 2019 □ V. U. : WALTER
CAETHOVEN - ZANDVEKENVELDEN 12A - 2560 NIJLEN